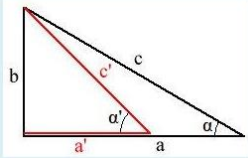

מכניקה רלטיביסטית

תרגיל R-1. מוט נע לכיוון אורכי במהירות קבועה v יחסית למערכת ייחוס אינרציאלית. באיזו מהירות v אורכו של המוט במערכת זאת יהיה ב- 0.4% קטן מאורכו העצמי? בטאו את המהירות ביחידות של מהירות האור c .

תרגיל R-2. נתון משולש ישר זווית שבו אורך הניצב $a = 6$ [m] והזווית בין הניצב הזה לבין היתר היא $\alpha = 35^\circ$. מערכת ייחוס S' נעה יחסית למשולש זה במהירות $v = 0.855c$ לאורך הניצב a . מצאו: א) זווית α' במערכת ייחוס S' ; ב) אורך היתר l' ; ג) פי כמה התקצר היתר?

תרגיל R-3.

מצאו את האורך העצמי של המוט, אם במערכת ייחוס S מהירותו $v = \frac{c}{2}$, אורכו $l = 2$ [m], והזווית בין המטו לבין כיוון תנועתו היא $\theta = 38^\circ$.

תרגיל R-4.

באיזו מהירות נע במערכת ייחוס S שעון, אם בפרק זמן של $t = 5$ [s] (במערכת S) הוא פיגר מהשעון המערכת ב- $\Delta t = 0.1$ [s]?

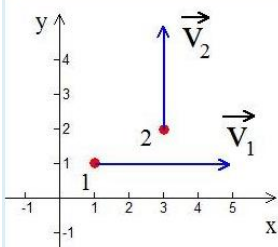
תרגיל R-5.

מוט עובר במהירות קבועה ליד סמן ניח במערכת ייחוס S . זמן מעבר הסמן ליד המוט במערכת S הוא $\Delta t = 20$ [ns], ובמערכת ייחוס הקשורה במוט הסמן עובר לידו במשך $\Delta t' = 25$ [ns]. מצאו את האורך העצמי l_0 של המוט.

תרגיל R-6.

זמן חיים עצמי של חלקיק בלתי יציב מסוים הוא $\Delta t_0 = 25$ [ns]. איזו דרך יעבור החלקיק עד להתפרקותו במערכת ייחוס של המעבדה, שבה זמן חייו הוא $\Delta t_1 = 31.25$ [ns]?

תרגיל R-7.

שני חלקיקים נעים במהירויות קרובות למהירות האור בזווית ישרה אחד לשני במערכת ייחוס הצמודה למעבדה. המהירות של אחד מהם - v_1 , של השני - v_2 . מצאו את המהירות היחסית של החלקיקים.

תרגיל R-8.

מערכת ייחוס S' נעה במהירות קבועה $\vec{V}$ ביחס למערכת S .
מצאו תאוצה a' של החלקיק במערכת S' , אם במערכת S
הוא נע במהירות $\vec{v}$ ותאוצה $\vec{a}$ בקו ישר:
(א) בכיוון הווקטור $\vec{V}$; (ב) במאונך לווקטור $\vec{V}$.

תרגיל R-9.

איזו עבודה צריך להשקיע כדי להגדיל את מהירות החלקיק
שמסתו m - $v_1 = 0.65c$ ל- $v_2 = 0.75c$?
בטאו אותה ביחידות של mc^2 .

תרגיל R-10.

שני חלקיקים בעלי מסה m נעים זה לקראת זה במהירויות
שוות v . מסת החלקיק שנוצר בעקבות ההתנגשות היא M .
מצאו את מהירות החלקיקים v לפני ההתנגשות.

תרגיל R-11.

מה צריכה להיות אנרגיה קינטית של פרוטון אשר פוגע בפרוטון נייח אחר,
על-מנת שאנרגיה קינטית של שניהם במערכת ייחוס הקשורה במרכז המסה
של שני הפרוטונים תהיה שווה לזו של שני פרוטונים הנעים אחד לקראת
האחר, כאשר אנרגיה קינטית של כל אחד היא $E_k = 26 \text{ [GeV]}$?

תרגיל R-12.

חלקיק שמסתו m ברגע $t=0$ מתחיל לנוע בהשפעת כוח קובע F .
מצאו: (א) מהירות החלקיק כפונקציה של זמן $v(t)$;
(ב) דרך שאותה הוא עבר כפונקציה של זמן $s(t)$.

תרגיל R-13.

תחנת חלל בינוכבית מפליגה מכדור הארץ ומאיצה בתאוצה $a' = 10g$
השווה בכל מערכת ייחוס אינרציאלית הצמודה בכל רגע לתחנה.
הטיסה המואצת נמשכת $\tau = 1 \text{ [year]}$ עפ"י השעון על כדור הארץ.
א. מצאו, בכמה אחוזים מהירות התחנה שונה ממהירות האור בסוף התאוצה?
ב. איזו דרך (בשנות אור - LY) עברה התחנה עד לרגע זה?